

ogsaa det, at man vil have Ueilligheden og det forvøgede Arbejde vel betalt? Jeg tror ikke, at man igjennem en Henvisning af disse Laan til de bestaaende Instituter, vilde opnaa billigere Administration; hvad jeg tror og fastholder, er det, at Sagen er af den Betydning og Vanskelighed, at den fortjener og trænger til en Administration for sig, og at det ikke vilde være rigtigt eller vilde fyldestgjøre den almindelige Menings Krav, om man vilde lade dette Svær udføre, om jeg saa maa sige, som et Appendix, som en Bisjorretning ved allerede bestaaende Instituter. Man vilde ikke finde sig beroliget derved, man vilde forlange, at der oprettes egne Instituter med egne Bestyrelser for at ordne disse Forhold, som have en særegen Natur. Men det er meget farligt at oprette Kreditforeninger, som ere baserede paa solidarisk Ansvarlighed af Smaafolk, som sidde i forskjellige Omstændigheder. Dmtrent saaledes udalte, tror jeg, det er kongevalgte Medlem (Utsig) sig. Jeg kan ikke slutte mig til den Lante, som det erede Medlem saaledes har givet Ord. Jeg ser ikke nogen Umulighed for, at den Sikkerhed, som kan gives og faas fra smaa Eiendomme, ikke skulde kunne være tilfredsstillende, og dersom det skulde blive saa, at Staten giver sin Rentegaranti, vil det blive en væsentlig Op-gave for Regjeringen at træffe saa betryggende Foranstaltninger med Hensyn til Laanene, som maa antages at give fuld Sikkerhed. Det ligger jo i Regjeringens Magt gjennem Vedtagterne at tage en hvilken som helst Sikkerhed med Hensyn til Burderingen af Eiendomme og Laanenes Ydelse, og det er klart, at Regjeringen vilde lade det være sig magtbaaliggende at gaa frem med den størst mulige Forsigtighed. Jeg tror altsaa ikke, at det vilde tilfredsstillende de Krav, som denne Opgave stiller, at søge at naae Maalet ved at sætte Besjergelsen af disse Forretninger som et Appendix til de allerede bestaaende Kreditforeninger. Jeg tror, at det vil forlanges, for at man med fuld Betryggelse kan hengive sig til den Lante, at man opnaar noget Virkeligt gjennem denne Foranstaltning, at der oprettes særegne Laaneinstituter, og naar det erede Medlem, som først havde Ordet, mente, at saa var idetmindste een Forening nok, saa tror jeg dog, at Forholdene i Sylland og paa Verne ere saa forskjellige, at det allerede af Hensyn dertil vilde være urigtigt at blive staaende ved een Forening; jeg tror, at det vilde være nødvendigt at oprette de to, som ere foreslaaede.

Det næste Punkt, der bliver at tage under Overveelse, er, om de Forslag som ere gjorte, sigtende til at forklaffe de smaa Ciere paa Landet billige Laan paa en nogenlunde let Maade, ere hensigtsmæssige. Man har søgt at naae sit Maal ved foruden at indrømme de almindelige Begun- stigelser, der ere tilstaaede de øvrige Kreditforeninger, ogsaa at tilstede en større Lem- pelse af Stempeludgifterne og ved en fritagelse

for Erløggelsen af Gebyrer i forskjellige Tilfælde. Det erede 3die Medlem for 5te Kreds (Ogenbøll) har nogen Betænkelighed ved Indrømmelser paa dette Omraade, Noget, hvori andre erede Med- lemmer ikke ere enige med ham og jeg heller ikke. Det er af de Slags Begunstigelse, som man jo ser meget hyppigt og i Formaalets Tjeneste, som jeg ikke tror ere vigtigere end det nærværende. Naar det erede Medlem siger, at det kun er smaat, hvad der derigjennem vil opnaas, saa vil jeg sige, at overordentlig store Begunstigelse paa disse Laan kan man i det Hele taget ikke opnaa ved de foreslaaede Foranstaltninger, men de tabe naturligtvis i deres Betydning, naar man lader Noget gaa bort. Der er god Anledning til at give Begunstigelse paa alle de Punkter, hvor man med Næmlichkeit kan gjøre det, altsaa ogsaa hvor Spørgsmaalet er om Stempel- og om Ge- byrerlæggelse. I een Henseende have alle erede Medlemmer været enige, og det er deri, at Ge- byrerne ved Realisationen af saadanne smaa Eiendomme løbe op til noget Urimeligt. I den Henseende maa jeg bemærke, at det nærmeste For- maal for nærværende Lovforslag har været det, at søge gjennem disse Begunstigelse at lette Ud- gangen til Laan, men at det har ligget noget fjernere at tænke sig, at denne Lov ogsaa skulde indeholde Bestemmelser om en billigere Realisation af Panterne, naar en saadan skulde finde Sted. Jeg indvømmer imidlertid, at den Sug har sin Betydning ogsaa f. Ex. med Hensyn til Kurser paa de Obligationer, der blive udstedte, ligesom det naturligtvis er af Betydning for den Ciere, der er under Eksekution, at der bliver levet ham saameget som muligt af hans Eiendom tilbage. Der er nok Anledning til ogsaa at tage denne Side af Sagen under Overveelse, og jeg tror ikke, at der er Noget til Hinder for, at man i denne Henseende kan komme til det gunstige Re- sultat, at man virkelig kan tage Bestemmelse om en Nedsættelse af Gebyrerne ved denne Leilighed. Men een Ting maa jeg dog gjøre opmærksom paa, og det er, at, naar Omkostningerne ved Realiz- ation af Eiendomme ofte løbe op til noget Formidabelt, saa er det ikke saameget paa Grund af Gebyrerne, men det skyldes i det Væsentlige ogsaa Befordringsudgifter, forsaavidt de Folk, der skulde beskæftige sig med Realisationen, ho i temmelig stor Afstand fra det Sted, hvor Eiendommen lig- ger. I denne Henseende kan Lovgivningsmagten vanskeligt udrette Noget. Man har dernæst søgt at gjøre Laanene mindre befoftelige ved at stille, om ikke mindre strænge, saa dog andre Betingel- ser for Burderingen end dem, der nu forlanges for Burdering til Udlaan af offentlige Midler. Det er noksom bekendt, at, naar Talen er om smaa Laan, er Lagationsforretningen en Affære af ikke ringe Betydning, og jeg antager, at det ikke vilde være vanskeligt at bringe det dertil, hvad der jo allerede i Praxis er udført paa